

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 46/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi ydinvastuulain väliaikaisesta muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on lähettänyt 8 päivänä joulukuuta 2010 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi ydinvastuulain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 297/2010 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti ympäristövaliokunta on antanut asiasta lausunnon (YmVL 26/2010 vp). Lausunto on tämän mietinnön liitteenä.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Yrjö Sahrakorpi, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtaja Hannu Koponen, Säteilyturvakeskus STUK
- toimitusjohtaja Eero Holma, Pohjoismainen Ydinvakuutuspooli
- ydintekniikkajohtaja Juhani Hyvärinen ja yhtiölakimies Hannele von Hertzen, Fennovoima Oy
- johtaja Sami Hautakangas ja lakimies Henrik Hinders, Fortum Power and Heat Oy
- konsernipalvelut-osaston johtaja Risto Siilos, Teollisuuden Voima Oyj.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että Suomessa sijaitsevien ydinlaitosten vahingonkorvausvastuun rajoittamisesta vakuutuksella tai muulla taloudellisella takuulla katettavaan määrään luovuttaisiin odottamatta vuonna 2005 säädetyn samaa asiaa koskevan lain voimaantuloa. Tämä laki säädettiin eräiden ydinvastuualalla tehtyjen kansainvälisten pöytäkirjojen voimaansaattamista varten, mutta pöytäkirjojen voimaantulo on olennaisesti viivästynyt.

Euroopan unionin neuvosto on edellyttänyt edellä mainittujen pöytäkirjojen ratifiointin tapahtuvan kaikissa sen jäsenvaltioissa samanaikaisesti vuoden 2006 loppuun mennessä, min-

kä vuoksi vuonna 2005 säädetyt ydinvastuulain muutokset oli lain mukaan tarkoitus saattaa voimaan valtioneuvoston asetuksella sitten, kun Suomen ratifiointiedellytykset olisivat olemassa.

Koska ratifiointiedellytysten täyttymysajan kohdasta ei ole varmuutta, tarkoituksena on saat-
taa rajoittamaton vastuu Suomessa voimaan ilman viivytystä.

Samassa yhteydessä toteutettaisiin laitoksenhaltijan vakuutettavan vastuumäärän korottaminen nykyisestä 175 miljoonasta Kansainvälisen Valuuttarahaston erityisnosto-oikeudesta (noin 205 miljoonaa euroa) 600 miljoonaan erityisnos-

to-oikeuteen (noin 700 miljoonaa euroa). Edellä tarkoitettussa voimaantuloa odottavassa laissa vastuumäärä on säädetty samantasoiseksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2012.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotus hyväksytään.

Hyväksyessään 1.7.2010 ydinvoiman sekä ydinpolttoaineen loppusijoituslaitoksen rakentamista koskevat valtioneuvoston periaatepäätökset eduskunta edellytti, että hallitus jatkaa toimia laajennettujen ydinvastuuvuoroitteiden saatamiseksi kansainvälisesti voimaan ja tuo vuoden 2010 aikana eduskunnan käsiteltäväksi lakiesityksen ydinvastuulain muuttamisesta siten, että laki parantaa Suomen sisäistä ydinvahinkoturvaa (M 2—4/2010 vp — TaVM 13/2010 vp — EK 22/2010 vp).

Vuonna 2005 hyväksyttyä ydinvastuulain muutosta (493/2005), jolla laajennettiin ydinlaitoksen haltijan vastuuta ja korvattavien vahinkojen piiriä sekä jatkettiin kanneaikaa, ei ole saatettu toistaiseksi voimaan, koska kansainvälisiä sopimuksia muuttavia pöytäkirjoja ei ole ratifioitu.

Nyt hyväksyttävällä väliaikaisella lailla tulee ydinlaitoksen haltijalle rajoittamaton vastuu Suomessa syntyneistä ydinvahingoista. Suomalainen ydinlaitoksen haltija vastaa velvoitteistaan kaikella omalla omaisuudellaan osakeyhtiölainsäädännön mukaisesti. Osakkaiden vastuu rajoittuu yhtiöön sijoitettuun pääomaan. Silloinkin, kun ydinlaitoksen haltijalla on rajoittamaton vastuu, korvauksen määrä käytännössä riip-

puu siitä, onko ydinvoimayhtiöllä ydinlaitoksen ja laitospaikan lisäksi muuta omaisuutta ja kuinka paljon sitä on.

Vastuuta muualla kuin Suomessa syntyvistä vahingoista korotetaan 175 miljoonasta erityisnosto-oikeudesta (SDR) 600 miljoonaan erityisnosto-oikeuteen (noin 205 miljoonasta eurosta noin 700 miljoonaan euroon). Laitoksenhaltijan on otettava vastuiden kattamiseksi vakuutus 600 miljoonan erityisnosto-oikeuden määrään saakka. Nämä säännökset vastaavat voimaantuloa odottavan lain sääntelyä.

Pohjoismaisen Ydinvakuutuspoolin antaman lausunnon mukaan vakuutuskapasiteetti riittää 600 miljoonan erityisnosto-oikeuden suuruisen vastuun vakuuttamiseen. Poolin oma riskinkantokyky on noin 192 miljoonaa euroa, ja sen yli menevä osa vakuutetaan muissa kansallisissa pooleissa. Pohjoismaisen Ydinvakuutuspoolin jäsenenä on 42 Suomessa tai Ruotsissa vakuutusliikettä harjoittavaa vakuutusyhtiötä. Poolin jäsenillä on solidaarinen vastuu omien osuuksien suhteessa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Jouko Laxell /kok
vpj.	Mauri Salo /kesk	Eero Lehti /kok
jäs.	Hannu Hoskonen /kesk	Marjo Matikainen-Kallström /kok
	Harri Jaskari /kok	Petteri Orpo /kok
	Anne Kalmari /kesk	Oras Tynkkynen /vihr
	Matti Kangas /vas	Markku Uusipaavalniemi /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.